

Naturinventering av Stora Lysarholmen i Jakobstad

Mattias Kanckos
21.9 2023

Naturstigen 12
68810 Ytteresse
Finland

Tel: 050-5939536
naturforetagare@gmail.com

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Material och metoder	2
3. Växtlighet	4
4. Fågelfaunan	9
5. Flygekorre	11
6. Fladdermöss	13
7. Åkergroda	13
8. Utter	13
9. Övrig Fauna	13
10. Förslag till skötselplan	14
11. Litteratur	13
Bilaga 1. Förteckning över påträffade växtarter	14

1. Inledning

Stora Lysarholmen är en ö belägen i den nordöstra delen av Jakobstad. Projektområdet finns i mitten av Lysarholmen och utgörs av en gammal jordbrukslägenhet, kallad Lysarholmstorpet, som sedan 1953 är i staden Jakobstads ägo. Området på totalt 24,62 ha består av den gamla gårdsgruppen, ca 4,5 ha ängs- och åkermark samt omkringliggande skog. Skogen, som sköts som naturskog, är gammal med inslag av död ved och består till stora delar av lundartad granskog men ställvist även försumpad skog och hållmark. Gårdsgruppen samt ett flertal stengårdsgårdar vittnar om områdets kulturhistoriska värden. Området är i mångsidig men småskalig användning omfattande bland annat koloniodling, lägerverksamhet och rekreation.

Staden Jakobstad har fått finansiering för ett tvåårigt projekt (27.10.2022-31.10.2024) som finansieras främst av livsmiljöprogrammet Helmi, vars mål är att stärka den biologiska mångfalden i Finland. Projektets målsättning är att återställa och upprätthålla livsmiljön i vårdbiotopen på Stora Lysarholmen. Den öppna kulturmarken med dess natur- och landskapsvärden bevaras. Vårdbiotopen tillsammans med den gamla naturskogen, gårdsgruppen och koloniodlingen bildar en stark helhet för biologisk mångfald, rekreation och utbildning. Projektet inleds med denna naturinventering av området sommaren 2023. Tanken är att röjning av sly och mindre träd som vuxit in på ängs- och åkermarken påbörjas hösten 2023. Samtidigt friläggs stengårdsgårdarna och landskapsmässigt betydande träd bevaras och färbete påbörjas 2024.

2. Material och metoder

En naturinventering kan omfatta många olika artgrupper som kräver olika typer av inventeringsmetodik. Denna naturinventering på Stora Lysarholmen i Jakobstad omfattar en inventering av växter och naturtyper, inventering av häckande fåglar samt en inventering av flygekorre och fladdermöss. Målsättningen med inventeringen var också att allmänt beskriva naturen i området, att eventuellt hitta utrotningshotade eller skyddsvärda naturtyper enligt naturskydds-, vatten- eller skogslagen. Förutom de enligt lag skyddade naturtyperna noterades även lokalt sällsynta naturtyper som kan vara viktiga för den biologiska mångfalden eller som kan tänkas utgöra livsmiljö för hotade och skyddade arter. Växt- och naturtypsinventeringen gjordes den 3.8 2023 och gjordes främst på den igenväxande ängen och åkermarken. Däremot inventerades inte växtligheten på den uppodlade marken kring kolonilotterna där växtligheten varierar år från år beroende på vilka växter och grönsaker som odlas.

Inventering av häckande fåglar gjordes tre gånger under den optimala inventeringstidpunkten för fåglar (18.5, 1.6 och 13.6 2023). Fågelinventeringen gjordes under den tidiga morgonen (kl. 4.00-10.00) då fåglarna sjunger som aktivast. Fåglarnas revir ritades in på kartor och jämfördes mellan de olika tillfällena. På så sätt fick man en uppfattning om det verkliga antalet häckande par. Denna naturinventering omfattar också en inventering av flygekorre. I lämpliga miljöer inventerades flygekorre genom att söka efter den arttypiska spillningen under träd. I praktiken är det främst under stora granar och aspar som man hittar spillningen och dessa träd kontrollerades speciellt noggrant. Inventeringen av flygekorre gjordes under optimal inventeringstid den 3.5 2023.

Inventeringen av fladdermössen följer de rekommendationer som uppgjorts av chiropterologiska föreningen i Finland. Fladdermössen inventerades nattetid med hjälp av strålkastare och en ultraljudsdetektor av märket (Pettersson Ultrasound Detector D240X). Fladdermusens läten bandades vid behov med en digital bandspelare. Arterna artbestäms

antingen i fält eller efteråt genom att analysera ljudupptagningar med ljudanalysprogrammen BatSound©. I mån av möjlighet gjordes även synobservationer av fladdermössen eftersom flygmönster och jaktbeteende är i vissa fall viktiga för artbestämningen. Inventeringen av fladdermössen gjordes sammanlagt under två nätter i juni respektive juli. Inventeringen av fladdermössen gjordes den 27-28.6 och 24-25.7 2023 under samma kvällar som ett detaljplaneområde vid Östanlid i Jakobstad inventerades. Inventeringen inleddes ca en halvtimme efter solnedgången och pågick ett par timmar under natten. Inventeringen gjordes endast under de kvällar då väderleken var tjänlig eller då vinden var svag och temperaturen över + 10 C. Ihållande regn, kyla och hård vind minskar nämligen märkbart fladdermössens aktivitet och rörelse och försvårar också arbetet för inventeraren. Inventeringen av fladdermössen gjordes till fots och hela området inventerades. Spår och direkta observationer av däggdjur noterades givetvis också och finns omnämnda i texten. Det inventerade området framgår av bild 1. Denna naturinventering har gjorts av FM biolog Mattias Kanckos från essnature.

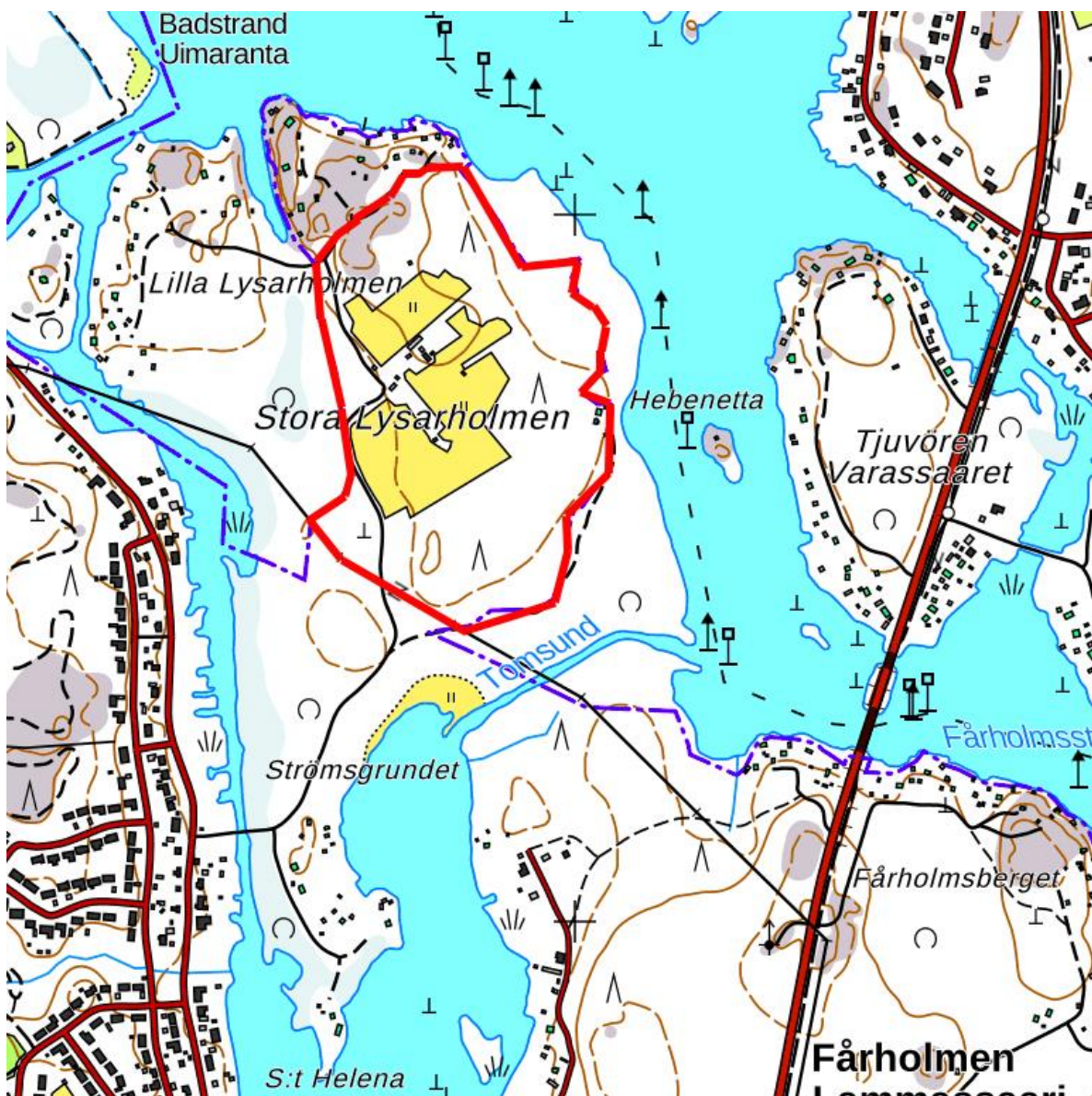

Bild 1. Det inventerade området (rött område) på Stora Lysarholmen i Jakobstad.

3. Växtlighet

Den forna ca 5 hektar stora åkermarken håller snabbt på att växa igen med videbuskar och aspely. På området har man också tidigare haft bete och elstängsel finns ännu kvar runt delar av området. Betet har dock avslutats och efter det har området vuxit igen kraftigt. Speciellt mycket träd och buskar har vuxit upp längs de forna åkerdikena samt i området södra del. Aspsticklingar (*Populus tremula*) håller på att få fotfäste på ängen, som nu kommer att växa igen i snabb fart om inga åtgärder vidtas. Förutom asp finns det mycket små träd och buskar av glasbjörk (*Betula pubescens*), gråal (*Alnus incana*), hägg (*Prunus padus*) och rönn (*Sorbus aucuparia*) samt buskar av grönvide (*Salix phylicifolia*) och sälg (*Salix caprea*).

Bild 2. Lysarholmens ängar håller på att växa igen. Mest träd och buskar finns det dock fortsättningsvis längs de gamla dikena.

En betydande del är dock fortsättningsvis ännu öppen ängsmark som kan karaktäriseras som en friskäng. Området domineras, speciellt i norr, av mycket frodig ängs- och ruderväxtlighet. De dominerande arterna på ängen är bl.a., kråkvicker (*Vicia cracca*), borsttistel (*Cirsium helenioides*), humleblomster (*Geum rivale*), ängssyra (*Rumex acetosella*), älggräs (*Filipendula ulmaria*), gårdsskräppa (*Rumex longifolius*), renfana (*Tanacetum vulgare*), maskros (*Taraxacum* spp.), rödblåra (*Silene dioica*), daggekåpa (*Alchemilla* spp.), gulvial (*Lathyrus pratensis*), kvickrot (*Elymus repens*), teveronika (*Veronica chamaedrys*), brännässla (*Urtica dioica*), flockfibbla (*Hieracium umbellatum*), ängsklocka (*Campanula patula*), hundäxing (*Dactylis glomerata*), duntrave (*Epilobium angustifolium*), rölleka (*Achillea millefolium*), grässtjärnblomma (*Stellaria graminea*) och hundfloka (*Anthriscus*

sylvestris). På ängen växer också både timotej (*Phleum pratense*) och ängskavle (*Alopecurus pratensis*). Här och var finns också mycket täta bestånd av hallon (*Rubus idaeus*). Andra arter som påträffades på ängen var bl.a. harstarr (*Carex ovalis*), vänderot (*Valeriana sambucifolia*), prästkrage (*Leucanthemum vulgare*), toppdån (*Galeopsis bifida*), smörblomma (*Ranunculus acris*), rödven (*Agrostis capillaris*), åkerspärgel (*Spergula arvensis*) och tuvtåtel (*Deschampsia cespitosa*). Överlag finns det mera gräsväxtlighet på den södra delen av ängen som också är något torrare. På några fuktigare partier i områdets södra del växer även kråklöver (*Potentilla palustris*), brunrör (*Calamagrostis purpurea*) och kärrviol (*Viola palustris*). En vanlig art på ängen är också stormåra (*Galium album*) som annars förekommer sparsamt i nejden. Den frodiga växtligheten är ställvis också rätt hårt betad av rådjur (*Capreolus capreolus*) och fälthare (*Lepus europaeus*).

Närmare skogskanten i öster är ängen betydligt torrare, med lägre växtlighet och här påträffas bl.a. ängskovall (*Melampyrum pratense*), skogskovall (*Melampyrum sylvaticum*), ekorrbar (*Maianthemum bifolium*), nysört (*Achillea ptarmica*), åkerfräken (*Equisetum arvense*), rödklöver (*Trifolium pratense*), vårbrodd (*Antoxanthum odoratum*) samt även lite blåbär (*Vaccinium myrtillus*), gullris (*Solidago virgaurea*) och lingon (*Vaccinium vitis-idaea*).

Bild 3. Speciellt i områdets norra del är växtligheten mycket frodig och kan karaktäriseras som en friskäng.

Bild 4. Stormåra (*Galium album*) förekommer allmänt på Lysarholmens ängar.

På stengårdsgårdarna och de trädbevuxna områdena som delar upp åkermarken i flera olika tegar växer också rikligt med liljekonvalj (*Convallaria majalis*), kärleksört (*Hylotelephium telephium*), stenbär (*Rubus saxatilis*), skogsvinbär (*Ribes spicatum*), trädgårdsvinbär (*Ribes rubrum*), smultron (*Fragaria vesca*), ormbär (*Paris quadrifolia*), åkerbär (*Rubus arcticus*), skogsfräken (*Equisetum sylvaticum*) och hönsbär (*Cornus suecica*).

I närheten av det gamla torpet finns också en intressant växtlighet med en hel del kvarstående och förvildade trädgårdsväxter. Området närmast torpet har också i övrigt en lundartad växtlighet. I området finns bl.a. ett stort, omfattande sterilt bestånd av parksmultron (*Fragaria moschata*). En annan typisk art i området är blågull (*Polemonium caeruleum*). Kring byggnaderna växer även humle (*Humulus lupulus*), skogspipa (*Angelica sylvestris*), hässlebrodd (*Milium effusum*), harsyra (*Oxalis acetosella*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*), bergsslok (*Melica nutans*), vitklöver (*Trifolium repens*), brunört (*Prunella vulgaris*) samt ett litet bestånd av besksöta (*Solanum dulcamarum*). På gårdstunet växer bl.a. äppelträd (*Malus* sp.), syrenbuskar (*Syringa vulgaris*), sibirisk ärtbuske (*Caragana arborescens*), rosbuskar (*Rosa* spp.), krusbär (*Ribes uva-crispa*), svarta vinbär (*Ribes nigrum*), röda vinbär (*Ribes rubrum*), brandlilja (*Lilium bulbifera*), bergenia (*Bergenia cordifolia*) och rabarber (*Rheum rhabarbarum*).

På parkeringen framför torpet finns ett litet bestånd av blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*). I övrigt tycks området överlag ha förskonats från invasiva växtarter. På Lysarholmens ängar fanns det också oerhört mycket av fläcklundsnäcka (*Arianta arbustorum*) sommaren 2023.

Bild 5. På stengårdsgårdarna växer bl.a. kärleksört (Hylotelephium telephium) och liljekonvalj (Convallaria majalis).

Bild 6. Kring det gamla torpet finns flera förvildade och kvarstående trädgårdsväxter.

*Bild 7. Kring parkeringen intill torpet vid Stora Lysarholmen förekommer ett litet bestånd av blomsterlupiner (*Lupinus polyphyllos*), men i övrigt har området förskonats från invasiva växtarter.*

*Bild 7. En karaktärsart på Lysarholmens friskängar är fläcklundsnaeka (*Arianta arbustorum*) som hade en massförekomst i området sommaren 2023.*

4. Fågelfaunan

Fågelfaunan på inventeringsområdet vid Stora Lysaholmen i Jakobstad är rätt individrikt, men består så gott som uteslutande av allmänna och talrika arter. I området häckar t.ex. inga ugglor, rovfåglar, sjöfåglar eller vadare. Sammanlagt påträffades 31 olika häckande fågelarter och 58 par. I tabell 1 finns en sammanställning över de häckande fåglarna. Fågelfaunan består naturligt av arter som häckar i äldre barrskog såsom bofink, rödhake, grönsiska, gransångare, kungsfågel, taltrast och trädkrypare. Arter som delvis indikerar gammelskog är bl.a. trädkrypare, svartmes och nötskrika. Nötskrikan räknas som en nära hotad art (NT) enligt den senaste klassificeringen av utrotningshotade arter från år 2020. Den gamla granskogen skulle lämpa sig utmärkt för mer sällsynta arter såsom t.ex. tretåig hackspett, mindre flugsnappare, sparvuggla, pärluggla samt duvhök, men inga sådana arter påträffades tyvärr i området.

På ängen och buskmarken var den dominerande arten lövsångare med fyra par. Alla övriga arter förekom endast med ett par vardera. Kring torpet och dess närområde häckade både sädesärta och grönfink som båda räknas som utrotningshotade. Sädesärtan hör till kategorin nära hotad (NT) medan grönfinken är hotad (EN) eftersom beståndet minskat dramatiskt under senare år i Finland. De senaste åren tycks dock grönfinken ha repat sig och förekom ganska allmänt i Jakobstad under sommaren 2023. De enda arterna som kan sägas vara knutna till jordbruksmark är gulsparv och buskskvätta, medan det i buskarna på ängen häckar både trädgårdssångare, ärtsångare, törnsångare och domherre. Av dessa arter räknas buskskvättan som sårbar (VU) och törnsångaren som nära hotad (NT).

Bild 8. Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) häckade på Stora Lysarholmen.

Tabell 1. Fågelarter som påträffades häckande på inventeringsområdet

	Art	Antal par		Hotgrad
		Äng/Åker	Skog	
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>		7	
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	4	3	
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>		4	
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	1		
Talgmes	<i>Parus major</i>	1	3	
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>		3	
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>		3	
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>		1	
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>		2	
Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	1		
Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>		1	
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	1		
Morkulla	<i>Scolopax rusticola</i>		1	
Sädesärsla	<i>Motacilla alba</i>	1		NT
Svartmes	<i>Periparus ater</i>		1	
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	1	2	
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>		1	
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>		1	NT
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	1	1	
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>			
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>			
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>			
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>		5	
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>		1	
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	1		EN
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	1		
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>		1	
Törnsångare	<i>Curruca communis</i>	1		
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1		
Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	1		VU
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	1		
		17	41	
	Totalt		58	

5. Flygekorre

Flygekorren räknas som en sårbar art (VU) enligt den nyaste klassificeringen av våra utrotningshotade arter och den finns även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga artens föröknings- och rastplatser. Inom det inventerade området påträffades mycket rikligt med spår av flygekorre i så gott som hela området (bild 9). Ett stort antal boplatser hittades också. I området finns ett stort antal specialbyggda flygekorreholkar som dock är i rätt dåligt skick. Endast ett par av flygekorreholkarna var bebodda. En del av holkarna saknade tak eller så hade de fallit ner ur trädet. Flygekorren använde även på några ställen ekorrens risbon som sin boplatser. Intressant är också att på ett ställe hittades en håla under en gran som troligtvis fungerar som flygekorrens boplatser (bild 10). Vid trädroten fanns massor av spillning, men i granen fanns inga håligheter eller risbon. Det sannolika är därför att flygekorren kryper ner under trädroten i de håligheter som finns där. Att flygekorren kan använda dylika håligheter som sin rast- och förökningsplats har upptäckts först på senare år då man märkt flygekorror med GPS-sändare och fenomenet finns beskrivet i Ilpo Hanskis vetenskapliga forskning.

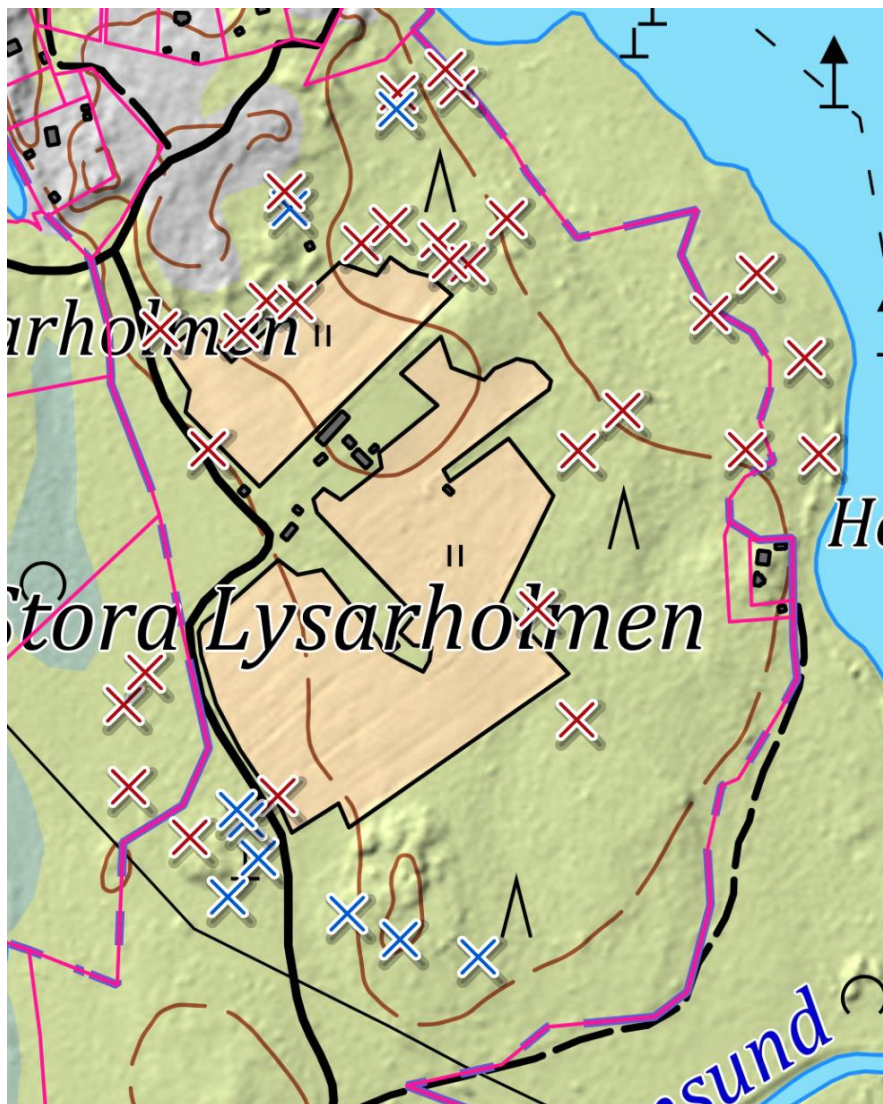

Bild 9. Observationer av flygekorrens spillning (rött kryss) och boplatser (blått kryss) på Stora Lysarholmen.

Bild 10. Rikligt med spillning av flygekorre vid trädroten och till höger syns den hålighets som troligtvis användes av flygekorren som rast- och förökningsplats år 2023.

Stora Lysarholmen är ett av de viktigaste förekomstområden för flygekorre i hela Jakobstadsnejden. Tillsammans med de närliggande skogsområden i Östanpå och kring Svanen Camping torde området ha den starkaste och mest livskraftiga populationen av flygekorre i hela Jakobstadsnejden. Inom det inventerade området torde det finnas flera årligen reproducerande honor samt flera hanar. Att uppskatta antalet flygekorrar är mycket svårt, men det är i alla fall frågan om flera olika revir och under sommaren finns säkert över 10 flygekorrar i området.

Att bevara den gamla granskogen är förstås helt avgörande för att beståndet av flygekorre skall hållas livskraftigt. I praktiken skulle det också vara mycket utmanande i nuläget att avverka skogen eftersom flygekorrens rast- och förökningsplatser är skyddade enligt lag. Inom hela området finns så många boplatser för flygekorren som man skulle behöva beakta vid en eventuell avverkning att det är i praktiken omöjligt att idka rationellt och ekonomiskt lönsamt skogsbruk i området.

6. Fladdermöss

Inga fladdermöss påträffades under de två inventeringskvällarna inom det inventerade området, vilket är något anmärkningsvärt då skogarna och det gamla torpet borde lämpa sig för fladdermöss, främst av arten nordisk fladdermus (*Eptesicus nilssoni*) som förekommer allmänt i Jakobstad. Nordisk fladdermus är överlag mycket allmän i Österbotten och är inte hotad på något sätt. Tvärtom tycks den öka i antal och gynnas också delvis av kulturmiljöer och bebyggelse. Med tanke på fladdermössen behöver man således inte beakta några speciella rekommendationer.

7. Åkergroda

Åkergrodan (*Rana arvalis*) finns liksom flygekorren även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga dessa arters föröknings- och rastplatser. Detta gäller alla förekomstplatser även utanför de befintliga skyddsområdena. Åkergrodan är tämligen vanlig i de flesta sjöar i Österbotten. Inom det inventerade området förekommer inga potentiella lekplatser för åkergroda.

8. Utter

Utter (*Lutra lutra*) finns liksom flygekorren och åkergrodan även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga dessa arters föröknings- och rastplatser. Detta gäller alla förekomstplatser även utanför de befintliga skyddsområdena. Uttern har blivit tämligen vanlig i de flesta sjöar, åar och vattendrag i Österbotten. Den förekommer numera också vid havet. Uttern är i Finland också fridlyst. I området förekommer inga sådana vattendrag som skulle lämpa sig för uttern.

9. Övrig fauna

Under inventeringen påträffades rikligt med ätspår av ekorre (*Sciurus vulgaris*) och ekorre förekommer således allmänt i området. Spår och spillning av rådjur (*Capreolus capreolus*) fanns också på flera ställen och därtill fanns det kraftmarkeringar på flera ställen av rådjursbockar (bild 11). Rådjuren hade även tagit daglega på ången på flera ställen (bild 12). En rådjursbock observerades och hördes också den tidiga morgonen 19.5 när den stod på den gamla åkern och skällde. Området utgörs således av en rådjursbocks revir. Äldre spillning av älg (*Alces alces*) noterades också på flera ställen inom området och i skogen finns också en saltsten som jaktförbundet placerat ut inkom för älgarna. Fältharar (*Lepus europaeus*) observerades vid ett flertal tillfällen under sommarens inventeringar. Den 18.5 observerades tre olika fältharar på den igenväxande åkern, varav en var en liten unge. Samma dag observerades också en skogshare (*Lepus timidus*) så det tycks förekomma både fälthare och skogshare i området.

Bild 11. Revirmarkering av rådjursbock på Stora Lysarholmens äng.

Bild 12. Daglega av rådjur på ängen vid Stora Lysarholmen.

10. Förslag till skötselplan

Restaurering av betesmark

Inom det inventerade området hittades inga växter som skulle vara sällsynta eller utrotningshotade. Det hittades heller tyvärr inga krävande växter som är typiska för betesmarker som hävdats under lång tid. Området har troligtvis tidigare till största delen brukats som åker och därför finns där inga kvarstående ängsväxter som gynnas av långvarigt bete. I och med detta finns det inga områden som speciellt behöver beaktas när man börjar röja i området och återupptar betet.

Betet på Stora Lysarholmen blir ganska lätt att underhålla och serva. Det centrala läget i närheten av staden, regelbunden närvaro av människor samt att området utgörs av en holme, gör att angrepp av vargar eller andra stora rovdjur verkar osannolikt. Därför behöver man heller inte ingärda betet med några påkostade rovdjursstängsel. Älgar besöker området sporadiskt, men det torde inte bli något stort problem med älgar som springer sönder stängslet i tid och otid. Vanliga stängsel av fårnät eller enkla elstängsel torde vara de bästa, då hoppar t.ex. rådjur lätt över medan fåren hålls på insidan. Ängsmarken bör först röjas nästan helt fri från buskar och träd. Speciellt mycket jobb kommer det att bli att få bort aspsticklingarna som lätt slår nya skott från rötterna. Det kan bli nödvändigt att harva upp den del av åkern där det växer mest aspsticklingar. Ifall man tvingas bearbeta jorden för att få bort seglivade buskar kunde man samtidigt plantera in ängsväxter på den behandlade och blottade jorden.

Speciellt viktigt för områdets rekreationsanvändning och landskapsbild är att röja bort buskar och träd i söder uppefter Lysarholmsvägen. På detta sätt kan man friställa stengårdsgårdarna samt få en bättre utsikt över ängen när man anländer till området längs Lysarholmsvägen. Endast enstaka större aspar eller andra stora lövträd kan sparas som landskapsträd, för flygekorren och för fågellivet. I övrigt får all underväxtlighet av buskar och träd röjas bort och röjningen får vara mycket radikal det första året.

Fåglar

Fågelfaunan skulle gynnas mycket om betet kunde återupptas i området. Åkerarealen är totalt nästan 5 hektar stor, vilket skulle räcka till för arter såsom sånglärka, storspov och tofsvipa. I och med att området ligger väldigt isolerat och långt från några större andra åkerarealer kan det dock vara svårt att få mer krävande fågelarter att häcka på betesmarken. För fåglarnas del bör man dock också försöka spara några spridda, låga buskar ute på betesmarken, vilket skulle gynna arter som bl.a. buskskvätta och törnsångare. För att ytterligare gynna fågelfaunan kunde man placera ut konstgjorda svalbon på byggnaderna och holkar för stare på de stora landskapsträd man sparar när man röjer upp området. Med hjälp av konstgjorda rovfågelbon och uggleholkar kunde man eventuellt också få duvhök, pärluggla, slaguggla eller kattuggla att häcka i området. Jag rekommenderar dock inte att man lockar rovfåglar till området med tanke på den starka förekomsten av flygekorren. Både t.ex. duvhök och slaguggla slår gärna flygekorrar.

Flygekorre

Med tanke på flygekorren är det viktigaste att så stor del som möjligt av områdets gamla granskogar bevaras orörda och i naturtillstånd. Några aktiva åtgärder behöver inte vidtas. En stor del av de flygekorreholkar som finns i området är i dåligt skick och en del har fallit ner. Vill man göra något för flygekorren kunde man förnya och rusta upp flygekorreholkarna.

Naturstig

Runt området finns redan i dagsläget stigar som kunde märkas ut. På detta sätt kunde besökarna gå runt hela området i den gamla granskogen. Samtidigt skulle rekreationsanvändningen koncentreras till stigen så att terrängen inte nöts mer än nödvändigt. Det rekommenderas däremot inte att naturstigen blir någon stor turistattraktion eftersom redan trafiken till området skulle bli besvärlig med nuvarande väg och slitaget skulle bli för stort.

Skogen

Den gamla granskogen som finns på området har stora naturvärden. Området utgörs av en grandominerad barrskog, vars ålder är över 100 år, troligtvis närmare 120 år. Skogstypen är frisk moskog (MT) eller ställvis lundartad granskog (OMT). Förutom gran förekommer i skogen gamla tallar, björkar och ställvis även lite asp och al. I skogen finns mycket rikligt med dött virke och området har fått utvecklas utan skogsbruksåtgärder under en väldigt lång tid. Skogen uppfyller kriterierna för en mogen barrträdsdominerad frisk moskog som utgör en utrotningshotad naturtyp (VU) ”Varttuneet havupuuvaltaiset tuoret kankaat” enligt den senast klassificeringen av utrotningshotade naturtyper. Naturvärdena består av den stora mängden dött virke som är livsviktig för många arter av svampar, insekter och fåglar. I skogen förekommer också ett mycket livskraftigt bestånd av flygekorre. Rekommendationen är att skogen fredas permanent från skogsbruk och fortsättningsvis får utvecklas naturligt. Skogen uppfyller definitivt också kriterierna för ett s.k. Metso-objekt varvid ekonomisk ersättning kan fås för fredningen.

Invasiva arter

Kring parkeringen vid torpet finns ett litet bestånd av blomsterlupiner som man kunde försöka få bort. Det skulle också vara skäl att kolla igenom kolonilotterna så att ingen förekomst av invasiva arter finns där. Överlag verkar dock området tills vidare ha förskonats från invasiva arter, t.ex. så hittades ingen förekomst av jättebalsamin i området.

11. Litteratur

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s

Kuusipalo, J. 1996. Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä OY. 145 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021. 346 s.

SLTY. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille (http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf). (2011). at <http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf>

Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Ympäristöopas 109. 196 S.

Bilaga 1. Förteckning över påträffade växtarter

Asp	Haapa	(<i>Populus tremula</i>)
Besksöta	Punakoiso	(<i>Solanum dulcamara</i>)
Blåbär	Mustikka	(<i>Vaccinium myrtillus</i>)
Blågull	Lehtosinilatva	(<i>Polemonium caeruleum</i>)
Borsttistel	Huopaohdake	(<i>Cirsium helenioides</i>)
Brunrör	Korpikastikka	(<i>Calamagrostis purpurea</i>)
Brunört	Niittyhumala	(<i>Prunella vulgaris</i>)
Brännässla	Nokkonen	(<i>Urtica dioica</i>)
Daggkåpa	Poimulehti	(<i>Alchemilla</i>)
Duntrave	Maitohorsma	(<i>Epilobium angustifolium</i>)
Ekbräken	Metsäimarre	(<i>Gymnocarpium dryopteris</i>)
Ekorrbär	Oravanmarja	(<i>Maianthemum bifolium</i>)
En	Kataja	(<i>Juniperus communis</i>)
Flockfibbla	Maitiainen	(<i>Heracleum umbellatum</i>)
Förgätmigej	Luhtalemmikki	(<i>Myosotis</i>)
Gatkamomill	Pihasaunio	(<i>Chamomilla suaveolens</i>)
Glasbjörk	Hieskoivu	(<i>Betula pubescens</i>)
Gran	Kuusi	(<i>Picea abies</i>)
Groblad	Piharatamo	(<i>Plantago major</i>)
Gråal	Harmaaleppä	(<i>Alnus incana</i>)
Gråbo	Pujo	(<i>Artemisia vulgaris</i>)
Gråstarr	Harmaasara	(<i>Carex canescens</i>)
Gräslök	Ruoholaukka	(<i>Allium schoenoprasum</i>)
Grässtjärnblomma	Heinätähtimö	(<i>Stellaria graminea</i>)
Grönvide	Kiiltopaju	(<i>Salix phylicifolia</i>)
Gullris	Kultapiisku	(<i>Solidago virgaurea</i>)
Gulmåra	Keltamatara	(<i>Galium verum</i>)
Gulvial	Niittynätkelmä	(<i>Lathyrus pratensis</i>)
Gulvial	Niittynätkelmä	(<i>Lathyrus pratensis</i>)
Gårdsskräppa	Hevonhierakka	(<i>Rumex longifolius</i>)
Gåsört	Ketohanhikki	(<i>Argentina anserina</i>)
Hallon	Vadelma	(<i>Rubus idaeus</i>)
Harstarr	Jänönsara	(<i>Carex ovalis</i>)
Harsyra	Ketunleipä, käenkaali	(<i>Oxalis acetosella</i>)
Hultbräken	Korpi-imarre	(<i>Phegopteris connectilis</i>)
Humleblomster	Ojakellukka	(<i>Geum rivale</i>)
Hundfloka	Koiranputki	(<i>Anthriscus sylvestris</i>)
Hundstarr	Jokapaikansara	(<i>Carex nigra</i>)
Hundäxing	Koiranheinä	(<i>Dactylis glomerata</i>)
Hägg	Tuomi	(<i>Prunus padus</i>)
Hässlebrodd	Tesma	(<i>Milium effusum</i>)
Hästhov	Leskenlehti	(<i>Tussilago farfara</i>)
Hönsbär	Ruohokanukka	(<i>Cornus suecica</i>)

Höskallra	Isolaukku	(<i>Rhinanthus serotinus</i>)
Kirskål	Vuohenputki	(<i>Aegopodium podagraria</i>)
Klibbal	Tervaleppä	(<i>Alnus glutinosa</i>)
Krustätel	Metsälauha	(<i>Deschampsia flexuosa</i>)
Krypljung	Sielikkö	(<i>Loiseleuria procumbens</i>)
Kråkbär	Variksenmarja	(<i>Empetrum nigrum</i>)
Kråkklöver	Kurjenjalka	(<i>Potentilla palustris</i>)
Kråkvicker	Hiirenvirna	(<i>Vicia cracca</i>)
Kvickrot	Juolavehnä	(<i>Elytrigia repens</i>)
Kärleksört	Isomaksaruoho	(<i>Sedum telephium</i>)
Kärrviol	Suo-orvokki	(<i>Viola palustris</i>)
Liljekonvalj	Kielo	(<i>Convallaria majalis</i>)
Lingon	Puolukka	(<i>Vaccinium vitis-idaea</i>)
Linnea	Vanamo	(<i>Linnea borealis</i>)
Ljung	Kanerva	(<i>Calluna vulgaris</i>)
Majbräken	Hiirenporras	(<i>Athyrium filix-femina</i>)
Maskros	Voikukka	(<i>Taraxacum officinale</i>)
Nysört	Ojakärsämö	(<i>Achillea ptarmica</i>)
Odon	Juolukka	(<i>Vaccinium uliginosum</i>)
Ormbär	Sudenmarja	(<i>Paris quadrifolia</i>)
Ormrot	Nurmitatar	(<i>Bistorta viviparum</i>)
Parksmultron	Ukkomansikka	(<i>Fragaria moschata</i>)
Prästkrage	Päivänkakkara	(<i>Leucanthemum vulgare</i>)
Renfana	Pietaryrtti	(<i>Tanacetum vulgare</i>)
Revlummer	Riidenlieku	(<i>Lycopodium annotinum</i>)
Röda vinbär	Punaherukka	(<i>Ribes spicatum</i>)
Rödblära, skogslyst	Puna-ailakki	(<i>Silene dioica</i>)
Rödklöver	Puna-apila	(<i>Trifolium pratense</i>)
Rödsvingel	Punanata	(<i>Festuca rubra</i>)
Rölleka	Siankärsämö	(<i>Achillea millefolium</i>)
Rönn	Pihlaja	(<i>Sorbus aucuparia</i>)
Skogsbräken	Metsäalvejuuri	(<i>Dryopteris carthusiana</i>)
Skogsfräken	Metsäkorte	(<i>Equisetum sylvaticum</i>)
Skogskovall	Metsämaitikka	(<i>Melampyrum sylvaticum</i>)
Skogspipa, strätta	Karhunputki	(<i>Angelica sylvestris</i>)
Skogsstjärna	Metsätähti	(<i>Trientalis europaea</i>)
Smultron	Ahomansikka	(<i>Fragaria vesca</i>)
Smörblomma	Niittyleinikki	(<i>Ranunculus acris</i>)
Stenbär	Lillukka	(<i>Rubus saxatilis</i>)
Stensöta	Kallioimarre	(<i>Polypodium vulgare</i>)
Stor blåklocka	Kurjenkello	(<i>Campanula persicifolia</i>)
Strandlysing	Ranta-alpi	(<i>Lysimachia vulgaris</i>)
Strätta	Karhunputki	(<i>Angelica sylvestris</i>)
Svarta vinbär	Mustaherukka	(<i>Ribes nigrum</i>)
Svinmälla	Jaukosavikka	(<i>Chenopodium album</i>)

Sälg	Raita	<i>(Salix caprea)</i>
Tall	Mänty	<i>(Pinus sylvestris)</i>
Teveronika	Nurmitädyke	<i>(Veronica chamaedrys)</i>
Timotej	Timotei	<i>(Phleum pratense)</i>
Trampört	Pihatatar	<i>(Polygonum aviculare)</i>
Tuvtätel	Nurmilauha	<i>(Deschampsia caespitosa)</i>
Vitklöver	Valkoapila	<i>(Trifolium repens)</i>
Vårbrodd	Tuoksuimake	<i>(Anthoxanthum odoratum)</i>
Vårfryle	Kevätpiippo	<i>(Luzula pilosa)</i>
Vårtbjörk	Rauduskoivu	<i>(Betula pendula)</i>
Våtarv	Pihatähtimö	<i>(Stellaria media)</i>
Vänderot	Virmajuuri	<i>(Valeriana sambucifolia)</i>
Åkerbär	Mesimarja	<i>(Rubus arcticus)</i>
Åkerfräken	Peltokorte	<i>(Equisetum arvense)</i>
Åkerspärgel	Peltohatikka	<i>(Spergula arvensis)</i>
Älggräs	Mesiangervo	<i>(Filipendula ulmaria)</i>
Ängskavle	Nurmipuntarpää	<i>(Alopecurus pratensis)</i>
Ängskovall	Kangasmaitikka	<i>(Melampyrum pratense)</i>
Ängssyra	Niittysuolaheinä	<i>(Rumex acetosa)</i>